

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום ראשון י"ז אב תשע"ט | דף היומי בבלי: תמורה ל.

דף היומי בהלכה: מסעיף ח' עד סעיף י"א.

מוסר: שמירת הלשון פרק ו' ו'אל יפלא' עד פרק ו' ו'הנה כלי'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער הבחינה פ"ד 'והשביעית' עד פ"ה 'ואחר כן ישיב אל ליבו'

כשהגר"ח קניבסקי שליט"א ביקר עם ילדיו בגן החיות בתל אביב | אמא הזהירה אותי: אל תצא מהחדר של הרבי בלי הבטחה מפורשת... | האם מותר להניח אריזת צ'יטוס כנגד השמש בשבת? | 1702

בין הזמנים

**"אבא סבב עמנו בין הכלובים, וליד כל בעל חיים
אמר לנו היכן הוא נזכר בתנ"ך ובחז"ל, כאשר
שאר המבקרים בגן החיות שומעים ונהנים,
ומתלוצצים אלינו כדי להוסיף ולשמוע..."**

בזכות הנהגת החברה'מון: 'הטיול' היחיד שערך מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א אי-פעם בחייו

"...נסענו כולנו לגן החיות, הגענו ואכן ראינו את הקוף ואת הפיל, בירכנו עליהם את ברכת משנה הבריות. כיוון שכבר אבא מרן שליט"א ביקר שם, סבב עמנו אבא בין הכלובים, וליד כל בעל חיים אמר לנו היכן הוא נזכר בתנ"ך ובחז"ל, כאשר שאר המבקרים בגן החיות שומעים ונהנים, ומתלוצצים אלינו כדי להוסיף ולשמוע... כך הלכה וגדלה הפמליה מכלוב לכלוב... היה זה מחזה שלא נשכח במהרה.

"ואגב, הנהגת היה ר' מרדכי שבשוביץ, קראנו לו מוטי. הוא היה חברה'מן גדול, והיה מנסה לשכנע את אבא לפוש ולהחליף כוחות. פעם שכנע את אבא לנסוע לים אחרי ותיקין, באומרו כי גם החזון איש היה עושה כן, והרי זה סימן כי הדבר חשוב לבריאות. כשראה כי דבריו נושאים פרי, ניסה להשפיע על אבא שייסע לצפת, באמתלה שגם החזון איש היה נופש בצפת... אבל אבא לא השתכנע ונשאר בבני ברק. בחופש היינו נוסעים רק לים, ובפעם הראשונה היינו מברכים 'עושה מעשה בראשית'".

(דברי שיח)

גם בימים בהם לא התקיימו הלימודים בכוללים כסדרם, היה רבינו הגר"ח קניבסקי שליט"א לומד כהרגלו מבלי לבזבז אף רגע. אמנם, מפעם לפעם היה נוסע לים לשאוף אויר, לשם גם צירף את הילדים.

אבל העובדה הנפלאה דלהלן אירעה פעם אחת ויחידה... היה זה באחת השנים, רעייתו הרבנית הצדקנית ע"ה רצתה שהילדים יסעו לראות את גן החיות בתל אביב. רבינו, כמובן, לא רצה להצטרף. בני הבית ניסו לחשוב כיצד ניתן לגרום לו לבוא, ואז פנה אליו ר' מרדכי שבשוביץ (הוא היה מהמקורבים הגדולים באותם שנים, ואף זכה ללמוד איתו בקביעות במשך כמה שנים) עם 'שכנוע' מתאים: "בגמרא נאמר כי כאשר רואים קוף מברכים 'משנה הבריות', וכי אינך רוצה לברך ברכת 'משנה הבריות'?" בפני טענה כזו לא יכול רבינו לעמוד. דינא דגמרא... והוא הסכים.

את המשך הסיפור אנו משלימים מתוך הספר רב המכר 'בית אימי' - הספר המקיף ביותר על קורות חיי משפחת ובית רבינו שליט"א, שנכתב על ידי בתו הרבנית צביון:

"הדלת אף פעם לא נסגרת... כל מה שאנחנו צריכים זו סבלנות, והחלטה נחושה שלא לזוטר עד שנעלה לפסגת מרומים ולשיא ההצלחה"

משאו של הגה"צ רבי בנימין פינקל שליט"א משגיח בישיבת מיר במעמד 'סדר הכנה' שנערך ע"י 'דרשו' בראשות גדולי התורה שליט"א

עושים טלפונים, בירורים, ומקבלים רושם כזה או אחר שלפני מקבלים החלטה. פעמים רבות הרושם הזה שגוי או לא מדויק. "כך גם לגבי חברות. לפעמים יש הפתעות לטובה ולפעמים אכזבה קשה. בחרת חברותא שנראה לך מתאים מאוד, ובפועל הלימוד אתו לא כל כך מצליח. לפעמים האכזבה מוטעית ומבוססת על טעות בתפיסה, ולפעמים זאת אכזבה נכונה. "חשוב לדעת שישנם כמה וכמה סוגים של אי התאמה בין חברותות. לפעמים חוסר ההתאמה הוא בקצב הלימוד, ולפעמים הקצב אחיד אבל הרמה שונה, אחד מעמיק ואחד פחות. במקרים אחרים הלימוד מצוין, אבל שמירת הזמנים של אחד מהשניים לוקה בחסר ונגרמת לחברותא שלו הרבה מאוד עוגמת נפש מהאיחורים הללו. "בכל הקשור ללימוד בחברותא צריך אחוז מסוים של גמישות. בחור לא יכול לצפות לקבל חברותא שמתאים לו במאת האחוזים, וחייבים להיות גמישים מעט, אבל יש גבול כמה גמישות אפשר לדרוש מבחור, ולכן כשבאמת הבחור מרגיש שהוא מנסה והחברותא לא מוצלחת, אפשר לגשת לר"מ, או למשגיח, בכל ישיבה כפי שמקובל בה, להתייעץ ולנסות להחליף חברותא. "מה שחשוב לדעת בכל המצבים ובכל הניסיונות שהזכרנו, זה שאם תתמיד ותעבוד, תשקיע ותתאמץ, בסוף תראה שהקב"ה לא עוזב אותך אפילו לרגע אחד. הכל מכוון משמים, ואנחנו צריכים להתמודד עם הניסיונות, לנסות שוב ושוב עד שנצליח בעזרת ה'. "זה חשוב במיוחד כעת, כשאתם עולים לישיבה הגדולה. חלקכם עומדים לחוות קשיי הסתגלות, אפילו קשיים גדולים. הייתם רגילים לחממה מסוג אחד, ואתם עכשיו עוברים למקום עם סגנון התנהלות שונה לחלוטין. "לפעמים הקושי הוא מול הישיבה עצמה, לפעמים מול סגנון הלימוד ולפעמים החברה לא מקבלת את הבחור כמו שהוא היה רוצה. או להיפך - ניסיון העושר, יש לו יותר מדי חברים והפיתוי לעסוק בדברים בטלים הולך וגדל. "אף פעם אסור להתייאש. קודם כל צריך להתפלל להקב"ה, ולאחר מכן לבקש עזרה ממי שיכולים לעזור, אם זה המשגיח או הר"מ וכו'.

"כי עיקר פעולת היצר היא להביא את האדם לשברון לב

"ברשות גדולי התורה, ראשי הישיבות, הנהלת 'דרשו' והבחורים היקרים היושבים עמנו כאן. אני מדבר עמכם היום כחבר בין חברים. גם אני תלמיד ישיבה בעצמי והדברים אמורים גם עלי. "צריכים לדעת שאדם תמיד נמצא במצב של ניסיון. יש את ניסיון העוני ויש את ניסיון העושר כידוע. בספרים הקדושים מובא שניסיון העוני והעושר הוא לא רק בכסף, אלא גם בעניינים אחרים, כמו כישרונות למשל. יש מי שזכה לכישרונות ברוכים וקשה לו להתאמץ ולהתייגע בלימוד אחרי שכבר הבין בפעם הראשונה, ויש מי שמתקשה להתמיד בלימוד כי קשה לו לחזור שוב ושוב עד שהוא מבין. "יש גם ניסיון שנקרא 'מעבר'. כל תקופת מעבר היא ניסיון. יש מעבר מהחידור לישיבה הקטנה, יש מהישיבה הקטנה לישיבה הגדולה וכו' וכו'. כל מעבר והניסיון שלו. זה משתנה גם לפי התקופה ומה שמתרחש בתקופה זאת. "כשאני הייתי בחור בישיבה, לא היה לנו מתח בתקופת הסיום של הישיבה הקטנה. לא היו לנו כל כך הרבה התלבטויות. היו שלוש או ארבע אופציות, כל אחד החליט להיכן הוא מעדיף ללכת, וכמעט לא היה מצב כזה שבחור רוצה ללכת לישיבה מסוימת והוא לא התקבל בה. "היום השתנו הדברים. יש מתח גדול ותחרות קשה בנושא הזה, ואצל חלק מהבחורים הכניסה לישיבה הגדולה היא מלכתחילה במצב של 'בדיעבד', כי הם העדיפו להיכנס לישיבה אחרת שנראית להם טובה יותר או מתאימה יותר עבורם. "בחורים צריכים לדעת שיש הפתעות ויש אכזבות בכל שטחי החיים. אנחנו מקווים שכל הפתעות יהיו לטובה, הלוואי, אבל יש גם מקרים הפוכים, וצריכים לדעת שלפעמים דווקא הישיבה שאולי לא רצית בה מלכתחילה - היא דווקא הישיבה הכי מתאימה לך, ורק בישיבה הזאת אתה תצליח לגדול בסיעתא דשמיא. "זה נכון גם לכיוון ההפוך. קורה שיש ישיבות לא רוצות לקבל בחורים מסוימים, ורק בליית ברירה מקבלים אותם מסיבות כאלו ואחרות, ולאחר זמן מתברר שהבחור הזה שהתקבל בדעבד לישיבה, הופך להיות 'פאר הישיבה'. "הרי הישיבות לא יכולות לדעת באמת מי בחור טוב ומי לא.

כשאדם מכניס את עצמו לניסיון, הקב"ה כביכול אומר לו: 'מי ביקש ממך? בשביל מה נכנסת לשם? עכשיו תסתדר לבד'.
"אני מקצר במקום שאמרו לקצר, אבל צריך לדעת במיוחד בתקופת בין הזמנים להיזהר לא להכניס את עצמו לניסיונות, כי מי שמכניס את עצמו לא יוכל להתגבר.
"כמוכן שאסור להתיימש בשום מצב. תמיד אפשר לעשות תשובה, לומר: ריבוננו של עולם, חטאתי עויתי פשעתי, אני מבקש מחילה, אני רוצה לתקן. אבל אדם שמכניס את עצמו לניסיון, פשוט מכניס את עצמו למצב של סכנה רוחנית.

"אדם שמתוך סקרנות רוצה ללמוד דברים רעים, מכשירים טמאים, אחר כך הוא צועק 'בלבול', 'אני מבולבל!' מי ביקש ממנו להכניס את עצמו למצב הזה?!"

"כמוכן שעל כל הניסיונות אי אפשר להתגבר בלי התורה, שהיא התבלין שהקב"ה ברא כנגד היצר הרע. התורה מביאה את האדם להיות ירא שמים אמיתי, להאיר את העולם כפי הכח שנתן לו ה' יתברך.

"זאת העבודה שלנו בימים אלו. זאת ההקדמה שרציתי להקדים לכם פה, לקראת המעמד הזה של חיזוק. יהי רצון שיתקבלו כל דברי החכמים. שהקב"ה יעזור שנזכה לעבוד אותו, לצפות לגאולה, ושנזכה לגאולה, כי הגלות עומדת להיגמר, ומי שלא יתיימש יהיה מוזמן לירושלים לעתיד לבוא.

"הגמרא בבבא בתרא (ע"ה ע"ב) אומרת: 'אמר רבה א"ר יוחנן לא כירושלים של עולם הזה ירושלים של עולם הבא. ירושלים של עולם הזה כל הרוצה לעלות עולה, של עולם הבא אין עולין אלא המזומנין לה'.

"ומי יהיו המזומנין לירושלים של עולם הבא? מי שיתחזק בשמירה על קדושת העיניים, בשמירה על קדושת הלשון, הוא זה שיזכה ויעלה.

"חזקו ויאמץ לבבכם ונזכה שיקויים בנו 'אשריכם בעולם הזה, וטוב לכם בעולם הבא'."

תמלול ועריכה: יעקב א. לוסטיגמן

ולייאוש. הוא רוצה שבחור יחשוב שנסגרה בפניו הדלת, והוא כבר לעולם לא יוכל להצליח. אבל האמת היא שאין דבר כזה, הדלת אף פעם לא נסגרת והקב"ה תמיד עוזר בכל מצב ובכל מקום. כל מה שאנחנו צריכים זה סבלנות, והחלטה נחושה של כל אחד ואחד שלא לוותר, להמשיך להתעקש, להמשיך ולהתאמץ עד שנעלה לפסגת מרומים ולשיא ההצלחה. לא להתפשר על פחות מהשאיפה הזאת. צריכים רק להשקיע והקב"ה כבר יהיה עם הבחור המתאמץ.

"לקראת ימי בין הזמנים אני רוצה להציע לכם עצה פשוטה: "אם תעזבני יום, יומיים אעזבך. מי שלא לומד יום, התורה עוזבת אותו ליומיים. מי שלא לומד יומיים, אז הוא מתרחק מהתורה מהלך של ארבעה ימים, ומי שמתרחק מהתורה שלושה שבועות, היא מתרחקת ממנו מרחק של ששה שבועות.

"בין הזמנים נמשך שלושה שבועות. מי שלא ילמד בבין הזמנים, איך הוא רוצה להצליח באלול עם כניסתו לשיבה הגדולה? הוא הרי כל כך רחוק מהתורה. רחוק מאוד!"

"לכן צריך להקפיד לנצל את הזמן גם בבין הזמנים. לאו דווקא כמו כל השנה, אפשר לנוח, צריך קצת שחרור, אבל צריך לדעת שהזמן יקר מכל. גם בבין הזמנים. לנצל את הזמן, למלא את הזמן בלימוד תורה. אפשר ללמוד מסכתא אחרת, משהו שלבו חפץ, אבל לא לתת לשלושה שבועות לעבור בבטלה, כי אז חס ושלום מתרחקים מהתורה מרחק של שישה שבועות. להקפיד על תפילות כראוי, ומי שימלא את בין הזמנים בתורה ובתפילה כראוי, בוודאי יצליח.

"שמעתי מראש הישיבה הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שאמר פעם, שהרי ידוע שהקב"ה לא נותן לאדם ניסיון שהוא לא יכול לעמוד בו. בכל ניסיון יש לנו כוחות לעמוד ולהתגבר עליו, אבל יש ניסיון, אומר הראש ישיבה, שעליו אי אפשר להתגבר. הקב"ה לא נותן לנו כוחות להתגבר עליו.

"מתי זה קורה? מתי מגיע כזה ניסיון קשה שעליו בחור לא יכול להתגבר בשום אופן? אומר ר' חיים שמואלביץ שזה קורה

בין הזמנים

אם דב אינו יכול לחיות באופן טבעי ללא יער, ודאי שבן ישיבה אינו יכול לחיות ללא "היער" שלו - הישיבה. הבית, למרות שהוא בית יהודי חם ונפלא, אינו מספיק "יער" של בן תורה. מה יעשה אפוא בן הישיבה כעת, כשהוא בבית כל בין הזמנים?

וגם: לקט הליכות והלכות הנוגעות לשהות בים ובבריכה

הגמרא (בסוטה מ"ו, ב') מלמדת אותנו שכאשר דובים אמורים לנשוק, להרוג ולהרגיש כמו חיית פרא טבעית, עליהם לחוש במקום הטבעי שלהם, ביער העבות גדוש העצים. ברגע שיחסר היער לדוב, כשלא יחוש במקומו שלו, בו יכול לנוס ולהתחבא

הרה"ג ר' שמואל ברוך גנוט שליט"א
למדנו בתורתנו הקדושה, במכת ערוב, כי: "ומלאו בתי מצרים את הערוב וגם האדמה אשר עליה". מדוע צריכות החיות את אדמתן? מה חסר להן באדמת מצרים?

כלבבו, מיד כבר איננו דוב.

יש לוודא כי הילדים מוגנים באופן מלא מפני נזקי השמש. יש להקפיד למרוח אותם בקרם הגנה מתאים, ואף רצוי להלביש תינוקות בבגד ים מלא וארוך על מנת להגן על גופם. בבריכות פרטיות- צריך לגדר ולסגור כל מעבר לכיוון הבריכה במידה ואין באזור מבוגר שיוכל להשגיח על הפעוטות והילדים. (אם נסעתם לצימר עם בריכה צמודה, הקפידו שהבריכה סגורה בברזנט או מכסה בכל הרגעים שאתם לא עומדים ושומרים. ילד קטן יכול לטפס בסולם ו...) וכבר היו דברים מעולם, ה"י. ילדים נמצאים בסכנת החלקה באזורים רטובים- דוגמת שפת הבריכה. יש לוודא כי הם אינם נמצאים שם לבד, שכן חבלת ראש מנפילה שכזו עלולה לגרום לנזק משמעותי.

הים מועיל לבריאות

סיפר הגאון הגדול רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל: "נכנסתי לרבנו החזון איש ואמרת לי שקשה לי כעת להתרכז בלימוד. הייתי לומד עם ראש הישיבה הגר"ש רוזובסקי זצ"ל עד שעת לילה מאוחרת והייתי מגיע לתפילות בישיבה. נחלשתי מאד, ראשי היה כבד עלי והתקשיתי להתרכז בלימוד. אמר לי החזון"א: 'צריך לנסוע כל יום לים. בשעה שש בבוקר אין אף אחד בים, אין פריצות, אז תיסע לים של תל-אביב'.

"והוסיף החזון"א ואמר: 'בשביל הבריאות מספיק לשהות במים עשר דקות ושאר הזמן זה סתם תענוגות בעלמא. תיכנס למים כל הגוף עד הצוואר והראש יהיה מחוץ למים, במשך עשר דקות וזהו... והוסיף עוד: 'מותר לך, באופן אישי, לנסוע לים גם בתשעת הימים, כי אין זו רחיצת תענוג למי שצריך. להתרחץ לא בים - אסור, אבל בים זה יותר קל, כי עושים זאת בשביל הבריאות'..."

ברכה על ראיית הים: הרואה את הים התיכון, הנוהגים כהשו"ע מברכים ברכת "עושה את הים הגדול" ולהמג"א מברך "שעשה את הים הגדול". לדעת פוסקים רבים (ובניהם רע"ב ופרישה ומג"א והגר"א), מברכים על ים התיכון "עושה מעשה בראשית". וכך דעת הערוה"ש, החזון"א, מרן הגרשז"א ועוד רבים. ה"מנחת יצחק" (ח"א ק"י) מפשר בין הדעות ומציע שנברך "עושה מעשה בראשית" ונזכיר מיד גם "עושה את הים הגדול".

נטילת ידים על הלחם: הנמצא בים ורוצה ליטול ידיים, עליו לטובלן, אך לא ליטול בהם את ידיו, שהרי המים אינם ראויים לשתית כלב. אך במים מתוקים (כמעיינות ומימי הכנרת) אפשר ליטול ידים.

על טבילת ידים מברך "על נטילת ידים" להשו"ע, ואילו להרמ"א מברך "על טבילת ידים" או על "שטיפת ידים", והסכמת המשנ"ב שרק כשטובל ידים במי ים ובמים פסולים, יברך "על טבילת", (והחזון"א תמה על הכרעת המשנ"ב בענין, וכך סברו עוד פוסקים, שגם בטבילה במי ים מברכים "על נטילת ידים"). אך בטבילה במים מתוקים מברכים "על נטילת ידים" (שו"ע ונו"כ ק"ס, י"ד).

המשנה ברורה פסק שאין צורך לנגב ידים לאחר טבילתן, אלא

לכן הביא הקב"ה את האדמה יחד עם החיות, בכדי שהחיות יחושו ויפעלו במצרים כבתוך שלהן, עליהן להגיע יחד עם ביתן, עם האדמה אשר עליה. לכן, כך מסביר מרן המהרי"ל דיסקין זצוק"ל, הוצרך הקב"ה, כביכול, להביא את הערוב יחד עם האדמה אשר הם עליה. כל חיה הגיעה עם חלקת האלוקים הקטנה שלה, כדי שירגישו "בבית" ויפעלו, בכל כוחן, כחיות טרף נושכות ומאיימות. הגה"צ רבי חיים וואלקין מנהלה הרוחני של ישיבת "עטרת ישראל", אומר לנו כי אם דב אינו יכול לחיות באופן טבעי ללא יער, אם דב מאבד מיד את האינסטינקטים החייתיים שלו ללא יער, כל שכן שבן ישיבה אינו יכול לחיות ללא "היער" שלו, בלא ביתו, ללא משכן הישיבה הקדושה, ללא בית המדרש. קשה, קשה לו לבן התורה ללא מקור חיותו, דף הגמרא, הסביבה המאד-טבעית שלו. הבית, למרות שהוא בית יהודי חם ונפלא, אינו מספיק "יער" של בן תורה. אם כן, מה יעשה לו בן הישיבה כעת, כשהוא בבית, כל 'בין הזמנים'? - שמעת, יקירי, על הצב?

הצב נושא-סוחב את ביתו הפרטי לכל מקום. גם כשהוא ברחוב, בחוף הים, גם במדשאות "הפארק הלאומי", וגם באמצע נסיעה לצפון, נושא עימו הצב את ביתו. חסר לך, יקירי, בית חם של "שטייגען ו"מסילת ישרים"? סגור את עיניך, זקוף את קומתך בנכבדות של בן- תורה וטול את ביתך עמך, לכל מקום.

בן ישיבה! אתה נכבד ומרומם פי אלף אלפי אלפים מכל דבר אחר בעולם. אתה אינך מתעסק ברפש החיצוני של העולם. ריחיים ועול אינם בצווארך, בינתיים, ואין לך דאגות של פרנסה וממון. בן תורה הינך, וככזה עליך לייצג את תורתנו נאמנה, בכל פינה חיצונית, ובעיקר- בכל פינה פנימית בנשמתך.

ים ובריכה לפי ההלכה

מרן הגרא"ל שטיינמן זצ"ל חשש מאוד מים ובריכה. הורים רבים שבאו להתייעץ איתו על טיולי ים ובריכה, נתקלו מיד בהתנגדותו הראשונית, הבסיסית, למקום הסכנה הזה, שנקרא ים. מרן הבין לליבם של ההורים, שרוצים שילדיהם ישחו בים ובריכה, אך לא הבין כיצד הורה מוכן להסתכן, לשלוח את ילדו למקום סכנה שכזה. הוא אפשר בדוחק טיולי ים ובריכה, אך כמו אבא טוב ורחמן, גדול הדור שצרותיו של כלל ישראל מתנקזות אליו, חשש, חשש מאד מאסונות של טביעות, ה' ירחם וישמור.

אנו שולחים ילדים לים ולבריכה? בסדר, אין ברירה. אי אפשר להגיד 'לא'. אך לפחות נחדד אצלם ואצלנו את כל כללי הזהירות. מד"א פרסם אשתקד את המדריך המלא להורים לשמירה על בטיחות ילדיהם בימי הקיץ החמים. בין ההנחיות למדנו שאין להשאיר פעוטות וילדים בקרבת מקורות מים ללא השגחה צמודה. פעוט עלול להחליק בשניות והפגיעה בו תהיה קשה במיוחד. יש לוודא כניסתם של ילדים ופעוטות לבריכות או לים אך ורק בצירוף אמצעי ההגנה הנדרשים- דוגמת גלגל ים, מצופים

אם כן נפשו קצה בהם. והחזו"א כתב: "ראוי לנו להחמיר בניגוב אף בטובל ידיו", וכ"כ הכף החיים.

טבילה בים: רבים וטובים מנצלים את שהייתם בים והם טובלים בים לתוספת טהרה ולקדושה. והשאלה היא: האם ניתן לטבול בבגד ים?

הש"ך (יו"ד קצ"ח סקנ"ו) כתב בשם הרמב"ן שדברי הגמרא בביצה (י"ח, א') שטבילה עם הבגדים מועילה, זהו רק בבגדים רחבים ורפויים. אך כשהבגד קצר ודבוק לגוף, אי אפשר לטבול בהם. לכן הציע הגר"צ פלמן זצ"ל שניתן לפתוח מעט את מקום ההידוק של בגד הים (בגומי ובשרוך שלמעלה) תחילה במקום המהודק, כדי שיכנסו מי הים לתוכו, ומועיל גם אם בזמן הטבילה המקום מהודק. והוא לפי דברי הט"ז (שם סקכ"ז) בדעת הרמב"ם והרמב"ן, שגם האוחז בחבירו בכח בשעת הטבילה, אזי אם הדיח ידיו תחילה במי המקוה, אינו חוצץ. וא"כ אפשר שהוא הדין כאן, ולפחות לטבילה לכבוד שבת ולעניינים שאינם חיוב, וצ"ע למעשה.

משחת שיזוף עם הכשר? יש להיזהר שמשחות השיזוף יהיו כשרות מחששות שונים. זאת לאור דברי הביאור הלכה (שכ"ו, י') שדעת הרבה מגדולי הפוסקים לאסור שימוש בסבון העשוי מחלב, כי 'סיכה כשתיה', ולפחות אסור מדרבנן. אך כתב הוא שמנהג העולם להקל בזה ורק המדקדקים נזהרים. אמנם לדעת החזו"א (דמאי ר"ס ט"ו) טבל שנפסל מאכילת אדם, בטל ממנו שם טבל, למרות שראוי לסיכה ולבהמה. ולפיכך שמן טבל שהניחוהו בסבון אינו אסור בשימוש, שאין איסור הנאה של כילוי ולא חומרת סיכה כשתיה, אלא בראויין למצות, עכ"ד. ואמנם, כאשר ודאי ידוע שבמשחת השיזוף ישנו פרי מפירות ערלה, המשחה אסורה בשימוש.

נטילת ידיים על נגיעה בגוף רחוק: כשנגע בגופו, הרחוק ממי הים ואין בו מילמולי זיעה, באמצע אכילתו, להכף החיים אינו צריך נטילה כיון שגופו נקי. אך דעת מרן רשכבה"ג הגרא"ל שטיינמן שליט"א דלא פלוג רבנן, וכל שנוגע במקומות המכוסים שהדרך להיות בהם מלמולי זיעה צריך נטילה, אף שעתה אין בהם זיעה. וכן שמעתי ממור"ר מרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א.

הילד הקטן נשאר בבית: יש הסבורים שילדים מבני-3 ומעלה לא ילכו עם אמותיהם ואחיותיהם לים, וגם ילדות קטנות מגיל-

3 ומעלה לא ילכו עם אבותיהן לים או לבריכה. ובשו"ת תשובות והנהגות (ח"א קל"ו) כתב ש"לא קיבלנו לזה גיל מסוים". ומרן החזו"א זצוק"ל אמר שאין לקחת בנים, ואפילו קטנטנים ממש, לחוף של בנות, מפני שהדבר משאיר רושם רוחני לא טוב על נשמתם הרכה, והדבר יכול להיות חקוק בזכרונם, גם שנים רבות לאחר מכן. **תפילת מנחה קודם רחצה בים:** כתב השו"ע (או"ח פ"ט, ט, ג'): "אסור לו להתעסק בצרכיו או לילך לדרך עד שיתפלל תפלת שמונה עשרה". וכתב המשנ"ב שגם אין לעשות כן כשהגיע זמן מנחה ומעריב, ואפילו כשיגיע למקום בו יוכל להתפלל עם הציבור בזמנו, אסור, מפני שהליכה בדרך היא כעוסק בצרכיו. ולפי זה לא מובן כיצד נוסעים לים קודם שמתפללים מנחה. ובספר הליכות שלמה מובא ממרן הגרש"ז אורבך זצוק"ל שאנו מקילים לרחוץ כשהגיע כבר זמן מנחה, מפני שדיני הקדימה נאמרו רק כשרוצה להתפלל. אך כשאינו רוצה להתפלל כעת, יתכן שמותר לצאת ולנסוע לים וכדומה, גם לפני תפילתו. וממור"ר מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א שמעתי שבדאי שמותר לצאת מבני ברק לירושלים כדי להתפלל מנחה בכותל המערבי. ובשו"ת אור לציון כתב שכשמשך זמן הנסיעה ועיסוקיה היא פחות משעה וחומש, מותר לצאת לדרך קודם התפילה.

תפילה ליד חוף הים: הולכי דרכים יכולים להתפלל במקום פרוץ (שו"ע צ', ה'), ועדיף להתפלל במקום מוקף מחיצות. אך בשעת התפילה ליד חוף הים עלינו להתלבש בבגדים נקיים ומכובדים וגם ללבוש גרביים ולחבוש כובע, כפי הרגילות בכל תפילה ותפילה. ולא ראוי כמובן לעטוף את הראש במגבת, כיוון שאף אדם נורמלי לא היה עומד כך לפני מלך בשר ודם... (ראו שו"ע צ"ח, ד' ומשנ"ב ובנו"כ).

להתפלל מנחה- מוקדם: צריך זהירות מיוחדת להתפלל תפילת מנחה לפני הנסיעה לים, כדי לא להיכנס לספיקות של תפילת מנחה עם שקיעת החמה ובמקום ובמניין לא מכובד, בו קשה לכוון. הנמצא בים ואין לו מניין, עליו ללכת להתפלל בציבור ולטרוח על כך עד מרחק הליכה של 18 דקות, כפי שנפסק בשולחן ערוך (סי' צ' ובמשנ"ב). וכתב ה"ביאור הלכה" (סימן קס"ב) שכשיכול לנסוע לתפילה במניין, מחשיבים את ה- 18 דקות לזמן של נסיעה ולא של הליכה. "וקווי ה' יחליפו כח".

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"הרב קרייזוורט זצ"ל סיפר, שפעם נכנס ליהודי עשיר ודיבר אתו על הזכות הכבירה שבהחזקת תורה. התרברב הלה ואמר: 'ראביי, יש לי מספיק זכויות, אני לא צריך עוד...'. כעבור שלושה ימים עלה העשיר על מטוס, המטוס התרסק באוויר והוא נספה במקום"

שיחה נרגשת שהעניק ראב"ד אנטוורפן הגר"א שטרנבוך זצ"ל על הצלת משפחתו בשואה, על קהילת אנטוורפן ועל רבה הבלתי נשכח

ולמען תאריכו ימים (דברים יא, ט)

נתון בצום ובתענית דיבור, והיה מטהר נפשו בסילודין ונהורא עמיה שריא.

"נוצרה בעיה סבוכה. ה'עשירי קודש' חל בחשבוננו של רבי אלי' ביום רביעי והספינה עמדה להפליג ביום שלישי שלפני כן. אמא ניסתה לשכנע את המשגיח, אבל הוא סירב. כיוון שכך, סירבה אמא לנסוע וביטלה את הרעיון כולו שכבר קרם עור וגידים. מכרים וידידים ניסו להניא את אמא ע"ה בכל דרך. אמרו לה שהיא מסכנת את ילדיה בידועין. היו שטענו, שגם אם לא תוכל להגיע להכרעה ללא גורל הגר"א, ניתן למצוא יראים ושלמים אחרים שיעשו את הגורל. אבל אמא בשלה. היא לא תסכן את חיי ילדיה בנסיעה ללא גורל הגר"א.

"בסופו של דבר לא עזרו ההפצרות, רבי אלי' סירב לעשות גורל לפני ה'עשירי קודש'. הספינה נסעה במועדה ואנחנו כולנו נותרנו באדמת הסכנה בריטניה. כעבור ימים אחדים נודעו לנו החדשות המחרדות: פלוגה נאצית השתלטה על הספינה ורצחה את כל נוסעיה. משפחתנו על כל תשעת ילדיה, בתוכם אחי הגדול, רבי משה, אב בית דינה של מקדש מלך, נותרה בחיים".

הגאון רבי אליהו שטרנבוך זצ"ל נולד בלונדון. אחיו הוא ראב"ד ירושלים, הגאון רבי משה שטרנבוך.

-מתי עברה המשפחה ללונדון?

"למדתי בלונדון. אחי ר' משה נולד אף הוא בלונדון. מיד לאחר החתונה עברו הוריי משוויץ ללונדון. בימי מלחמת העולם הראשונה".

- ההורים היו מהגרים בלונדון. ממה התפרנסתם שם?

"אבא פתח באנגליה עסק לדברי רקמה. עד מהרה הפך אבא לאחד מאנשי התורה החשובים והמרכזיים בלונדון. הוא למד בחברותא עם הגאון רבי לייב גורביץ. אמא הייתה מספרת, שלא אחת היה יושב בחנותו ועוסק בתורה בשקידה מופלאה. היו כנסיים קונים ואבא היה אומר לה לומר שהוא שרוי בעיצומו של העסק החשוב ביותר שהיה לו מימיו. ה'הויבט געשעפט'. היה זה כמובן לימוד התורה. העסק של אבא הלך ונעשה 'בית מדרש' לאהבת תורה, שאותה ספגנו, אני ואחיי, מלוא חושינו בימי ילדותנו.

"לאבא הייתה קרבה לגדולי ישראל רבים. מרן רבי אלחנן

"אספר לך סיפור מופלא, על הדרך שבה ניצלה משפחתנו, שח באוזוניי ראב"ד אנטוורפן זצ"ל לקראת סיומה של השיחה שקיימנו. "זה היה כוח האמונה של אמא".

"בתקופה הראשונה של המלחמה, חששה הממשלה האנגלית מפלישה גרמנית לגבולותיה. הם ביקשו להציל ולגונן לפחות על הילדים הרכים. במסגרת מאמצי ההצלה האלו, שלחה ממשלת ארצות הברית אישורי כניסה, מה שכונה 'אפידייוויט', לקבוצות ילדים שחפצו בכך. לנו היה הסדר קל ונוח, משום שהיה לנו גם מכר, קרוב משפחה בארצות הברית, שדאג לנו והכין עבורנו תשתית לקליטת כל משפחתנו על תשעת הילדים שלנו. הוא הכין לנו גם ניירת מסודרת. בתנאים של אז היה זה מורכב מאוד. הממשלה האנגלית העמידה לרשות הניצולים היהודים שלוש ספינות שאותן הקיפו באבטחה כבדה. איש באנגליה של אותם ימים לא העריך עד כמה תוכל 'הממלכה המאוחדת' לשרוד. זו הייתה תקופה שמי שנשאר באנגליה, נחשב כמי שמאבד עצמו לדעת.

"הספינה הייתה אמורה לצאת ביום רביעי ואימא הבינה שאם היא חפצת חיים לילדיה ולעצמה, עליה לעשות הכל כדי להיכלל ברשימת נוסעי אחת הספינות. אלא שאמא הייתה, כידוע, נכדת הגר"א. כיוון שכך ביקשה לפני הנסיעה לעשות את גורל הגר"א הידוע, כדי לברר אם עליה לנסוע. באותה תקופה שהה בבריטניה המשגיח רבי אליהו לופיאן. אמא ביקשה שדווקא בן חניכה הגדול של קלם, רבי אליהו, הוא יעשה את הגורל ולא אחר. רבי אליהו הסכים, אבל כיוון שגורל הגר"א צריך להיעשות בקדושה וטהרה מופלגת, ביקש שהגורל ייעשה על ידו ביום ה'עשירי קודש'".

מהו 'עשירי קודש'?

"הסבא רבי שמחה זיסל הנהיג בקלם, שכל יום עשירי יהפוך ליום של התקדשות והיטהרות עליונה. בכתביו גם מופיעות פעמים רבות המילים 'יום ג' לעשירי קודש' וכדו'. רעיון העשירי קודש נבע מכך שהאדם צריך לראות שתהיה לו לפחות 'שייכות' כלשהי לשלמות. ולו ליום אחד. ביום ה'עשירי קודש' היה ר' אלי

בשיקגו שבארצות הברית, והוא היה משגר משם 'סקריפ' עבור העם היושב בציון. ה'סקריפ' היה מעין תלוש מחיה שעמו היו העניים בירושלים רוכשים בחנויות מסוימות. הרב זצ"ל היה עובר מבית לבית ומגייס כסף עבור כך, ושולח את הסקריפים לארץ ישראל.

"פעם, סיפר הרב זצ"ל, נכנס אצל יהודי עשיר גדול ובדבריו הצחים סיפר לו על הזכות הכבירה שבהחזקת תורה ובייחוד בירושלים עיר הקודש. התרברב הנגיד בפני הרב זצ"ל ואמר: ראב"י, יש לי מספיק זכויות, אני לא צריך עוד זכות. כך אמר. שלושה ימים לאחר מכן, עלה העשיר על מטוס. המטוס התרסק באוויר והעשיר נספה במקום.

"מספר הגאב"ד זצ"ל דברים אלו, כדרכו היה מבקש להפיק מוסר השכל מכל דבר, וכך אמר: 'זה לא מפני שאמר את המשפט הזה שאינו צריך עוד לזכות ולכן נספה. האדם הזה היה חייב מיתה משמים על דברים אחרים, אך ה' יתברך שהוא רחום וחנון נתן לו הזדמנות פז לפדות את המוות בצדקה, כנאמר 'צדקה תציל ממות'. וכמה שוטה היה אותו איש שלא השכיל לנצל את ההזדמנות שנקרתה בדרכו".

- כוח הנאום שלו היה גדול, אמרנו לראב"ד.

"הוא היה גם גאון בזה. גאון במציאת מסילות ללבם של הניצבים מולו. בין אם היה איש אחד עשיר שאותו ביקש להתרים לצדקה ובין אם היה זה קהל אדיר של רבבות אדם. הוא היה איש שהאמת שלו שבערה בקרבו, היא זו שדיברה וצעקה, ובקשה והתחננה. קשה היה להישאר אדיש אל מול דרשותיו חוצבי להבות האש, שבקעו היישר מבערת לבבו. פעם אמר הרב זצ"ל על עסקן גדול כי הוא היה 'מתורגמן' שהעביר את רחשי הציבור לאנשי השררה ולהיפך. כן ניתן לומר ולהמליץ עליו. הוא היה מתורגמן אמיתי, שידע לתרגם מצוקותיהם של ישראל מחד ומאידך להעביר את חובת השעה בשפה ברורה ונעימה.

"הוא היה מתורגמן אמיתי בין ישראל לבין אביהם שבשמים", שח הראב"ד וקולו נשנק בבכי שאי אפשר לשכוח.

(מאיר ווסטהיים - 'בקהילה')

וסרמן שהיה אורח תכוף בלונדון למגבית הכספים לברנוביץ' ישיבתו, היה מאוד קרוב אלינו. כשהגיע ללונדון היה מרבה להתארח אצלנו, ועם הזמן נעשה בן בית ממש. באמצע ה'שבעה' על פטירתו של אבא כתב לנו איגרת ניחומים. באיגרת הניחומים שכתב לאחותי שנתורה יתומה בגיל 16, הרעיף עליה רבי אלחנן דברי ניחומים ודרש בשלום כל שמונת ילדי המשפחה. באיגרתו הוא נוקב בכל שמונת שמותיהם.

"אלו לא היו 'ביקורים' בעלמא. הבית שלנו היה ספוג באווירה רבנית. כל יסודות הקיום של ביתנו היו מונחים ומנותבים על ידי גדולי ישראל. רבי אלחנן, רבי אליהו דסלר, רבי יחזקאל אברמסקי. גם רבי הרשל גליקסון, חתנו של רבי חיים בריסקר היה אורח בביתנו. זכור לי שרבי יחזקאל אברמסקי היה בוחן את אחיי. אמא שנתאלמנה, הייתה מרבה לשאול בעצתם של גאוני הדור ששהו אצלנו. לי עצמי יש איגרת שנשלחו אלינו לאנגליה על ידי גדולי הדור".

כל מי שביקר באנטוורפן, אינו יכול שלא להתפעם לנוכח החסד הטבעי, הספונטני, המובן מאליו, המאפיין כל אחת מקהילותיה וכל אחד מבניה. הגר"א שטרנבוך העיד בפנינו כי גם זה היה פועל יוצא של החינוך שנטע בבני המקום, הרב הבלתי נשכח, הגר"ח קרייסטווירטה. "דער רב" (הרב) בלשונו.

"אנטוורפן היא אכן עיר של חסד", השתבח הראב"ד. "לצערי, לא מעטים שנמנו בעבר עם הנותנים, אינם יכולים לתת ולהעניק היום כבעבר. עם זאת, פעמים רבות חשבתי שאולי צריכים היו לחנך את הגבירים בארץ ישראל לתת כמו שנותנים פה. יש שם גבירים אדירים. נתינת צדקה היא חינוך. זה היה החינוך של הרב". ביקשנו לסבר את אוזנינו בחינוכו זה של הגר"ח, והראב"ד מועיל לבאר: "ככלל, הייתה לו גישה ('א' צוגאנג') לבעלי בתים. הם ראו בו כתובת לכל דבר, מבין בעסקים, נותן עיצה בכל דבר בחיים. הוא היה רב שידוע כל דבר ושולט בכל תחום. זה קירב אליו את המון העם.

"לא אחת גולל בפניי את הימים הקשים אותם חווה מעבר לים כשהוא מכתת רגליו עבור עניי ירושלים. זה היה בימים שהתגורר

חוויה רוחנית יומית מדי יום אצלך במייל

'ניוזלטר' מלא וגדוש בתוכן תורני - הלכתי, אקטואלי ומרתק.
עם סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
בהגשה מקצועית עם טעם של עוד... להצטרפות שלח מייל ל-

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

הרבי בירך שתהיה רפואה שלמה, והגבאי ציפה שאצא מן החדר. אבל אמי הזהירה אותי שלא אצא בלי הבטחה מפורשת! לא ידעתי מה לעשות. התביישתי מהרבי, אבל גם חששתי לצאת בלי הבטחה...

הילד שזכה לקבל מה'שפת אמת' מגור זי"ע הדרכה נדירה בתפילה

אז פנה אלי הרבי בחיוך ואמר: 'נו אינגאלע, סע הביתה'... דברי של הרבי ניערו אותי משרעפי.

"המשפחה מבקשת הבטחה שהחולה יבריא, אמרתי ברעדה כשסומק מציף את פני וברכי פקות. חשתי שבכי אדיר עומד לפרוץ מגרוני מרוב יראה ופחד.

"אהה... אמר הרבי וחיוך עלה על פניו. 'אם כך, תתפלל', ציווה אותי הרבי וצבט בלחי.

"איך מתפללים? שאלתי כשהדמעות נקוות בעיני.

"אומרים תהילים', אמר הרבי.

"אבל איך אדע שאותו חולה יבריא? שאלתי שוב, נבוך וסמוק מגודל המעמד.

"אומרים תהילים עד שמרגישים שהקדוש ברוך הוא שמע את תפילתך וקיבל את בקשתך', אמר הרבי ופניו להטו.

"כשיצאתי מחדרו של הרבי רעדו ברכי", סיפר ר' ישראל חיים לבנו שמאי, ודמעות זלגו שוב מעיניו. "אחד ממשמשי של הרבי הגיש לי שתייה וזירז אותי לצאת לדרך.

"יצאתי מביתו של הרבי והלכתי היישר לבית המדרש, אמרתי תהילים עד כלות הכוחות ממש, הלא הכרתי את החולה. רק כשחשתי שהתפילה עשתה רושם למעלה העזתי לחזור הביתה".

(א' הכהן יתד נאמן ואתחנן תשע"א)

אמירת התהילים של החסיד רבי ישראל חיים גינזבורג זצ"ל אביו של הגאון רבי שמאי זצ"ל, היתה בנעימות מיוחדת. כל מי שביקר בבית משפחת גינזבורג זכה לשמוע תדיר את ה'זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי.

פעם שאל ר' שמאי בעודו קטן את אביו: איך התחלת לומר כך תהילים?

"את זה למדתי בגור", סיפר רבי ישראל חיים. "אמי עשתה אותי שליח אל הרבי מגור בעל ה'שפת אמת' זצוק"ל לבקש ברכה על חולה. מצבו של אותו חולה היה קשה מאוד, הרופאים חששו לחייו, משום כך הזהירה אותי אמי שלא אעזוב את בית הרבי בלי לקבל הבטחה מפורשת לבריאות שלמה. היא הסבירה לי כי יש יכולת בידי הצדיק להבטיח ישועות, ולכן גם דרשה ממני לקבל הבטחה לבשורות טובות, שהרי צדיק גוזר והקדוש ברוך הוא מקיים.

"כשנכנסתי אל הרבי הזכרתי את שם החולה, הרבי נתן לי את ברכתו לבריאות ולרפואה שלמה. הגבאי ציפה כי אצא מן החדר, אבל אני חזקה עלי פקודתה של אמי לבל אצא מן החדר בלא ברכה מפורשת להחלמתו המלאה של החולה.

"לא ידעתי מה לעשות. לומר זאת לרבי - התביישתי, לצאת בלי הבטחה - חששתי...

"עמדתי ועמדתי, הגבאי ניסה לדחוק בי אך ללא הצלחה. או

האם מותר להניח אריזת צ'יטוס כנגד השמש בשבת, כדי לראות את התמונה המשתקפת בה?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

ודן דמותר לצורך פקוח נפש ע"ש. והעירוני, שכאשר שאלו באורים ותומים, הקב"ה הוא שהשיב ונתן רוח"ק לכהן והאיר את האותיות, וא"כ אין הכתיבה נעשית על ידם אלא מן השמים. והפמ"ג סי' ש"מ סק"ג כותב שאסור לתת כתב סתרים ליד האש, שע"י החום ניכר הכתב. לכן גם בנדון הצ'יטוס יש להזהר שלא לחשוף את האריזה נגד השמש בשבת.

שאלה: בחטיפי צ'יטוס יש באריזה עיגול גדול לבן, וכשמניחים את הצ'יטוס נגד קרני השמש נראית תמונה מסוימת, והשאלה היא האם מותר בשבת להניח את האריזה בשמש כשעל ידי זה ניכרת התמונה, או שזו מלאכת כותב.

תשובה: יש לאסור כדין כתב שאינו מתקיים שאסור מדרבנן. הנה בדעת תורה סי' ש"מ ס"ג הביא שהאחרונים דנו כיצד שאל דוד באורים ותומים בשבת כשע"י שאלתו מאירים האותיות,

ראובן ביקש משמעון לעשות עבורו 'עירוב תחומין' במאכל מסוים ושמעון עירב במאכל אחר - האם העירוב חל?

ואם המשלח אמר לשליח לערב במאכל מסוים, ועירב במאכל אחר - אפילו אם מדובר במאכלים הקרובים זה לזה, כגון תמרים לחים ויבשים; בין אם המאכל הוא משל המשלח, ובין אם הוא משל השליח - העירוב אינו חל, כיון שבזה שהשליח שינה מדברי המשלח, 'עקר' את השליחות, והיא בטלה. והוא הדין גם במקרה שמשלח אמר לשליח להניח את המזון במקום מסוים, והניחו במקום אחר - שהעירוב אינו חל; ואף אם המקומות קרובים זה לזה, כגון בית וחצר.

[שו"ע תט, ח ר"י, משנ"ב נא, נג, נד רנה, וביה"ל ד"ה ויאמר; וראה ביאורים ומוספים דרשו, 34]

כפי שלמדנו, ניתן לעשות 'עירוב תחומין' על ידי שליח, דהיינו שאדם יכול לשלוח את חבירו להניח את המזון של העירוב במקום שבו הוא חפץ לקנות שביתה'. ולאחר הנחת מזון העירוב במקומו, יאמר השליח: "בזה העירוב יהא פלוני מותר לילך למחר אלפיים אמה"; ולחילופין, יאמר המשלח: "בזו הפת שמניח שלוחי לעירוב, אהיה מותר להלך למחר ממקום פלוני אלפיים אמה". ואם לא אמר כן השליח, ולא המשלח - העירוב אינו חל. וכן רבים יכולים לשלוח אדם אחד לעשות עבורם עירוב תחומין, ויאמר: "בזה העירוב יהיו מותרים פלוני ופלוני לילך למחר אלפיים אמה".

קטן שיום ה'בר מצוה' שלו חל בשבת - האם יכול לעשות 'עירוב תחומין' בערב שבת?

להניח את העירוב במקומו, אם המשלח יאמר "בזה העירוב..." (ראה לעיל); והוא הדין בקטן שעתיד להיעשות גדול בכניסת השבת - שמכיון שהעירוב חל בכניסת השבת, יש בכוחו לבצע את הקנין, ואילו את האמירה בערב שבת יאמר המשלח. וגוי, או יהודי שאינו מאמין בתקנת 'עירוב תחומין', פסולים לשליחות זו, מחשש שלא יניחו את המזון במקומו; ואף אם המשלח רואה שהם מניחים אותו במקומו, אין הדבר מועיל, כיון שיש לחשוש שלא הניחוהו לשם עירוב.

[שו"ע תט, ח, משנ"ב מא-מג, וביה"ל ד"ה ויאמר; ביאורים ומוספים דרשו, 30]

כאמור, ניתן לבצע 'עירוב תחומין' על ידי שליח. ושליחות זו, אינה פעולה בעלמא של הנחת חפץ במקומו, אלא היא פעולה של 'קנין', כלומר, שבהנחת המזון במקומו קונה השליח שביתה במקום זה עבור המשלח, ולפיכך, חרש, שוטה, או קטן, פסולים לשליחות זו, כיון שאינם בני דעת, ואין בכוחם לבצע קנין זה. ומשום כך, אף אם המשלח רואה מרחוק שהם מניחים את מזון העירוב במקומו, אין העירוב חל. ואילים שאינו מדבר אבל שומע, נחשב לבן דעת, וניתן לשולחו

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

"חֲזָקָה שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ" - בְּנוּגַע לְאֵילוֹ דִּינִים אֲמוּרָה 'חֲזָקָה' זֶה?

להפריש תרומה מפירות טבל, ואילו לא יפריש, והמשלח יסבור שהפריש, ייכשל המשלח באיסור טבל - ניתן לסמוך על החזקה אף בנוגע לאיסורים דאורייתא.

וכאשר ידוע שהשליח ביצע את שליחותו, אלא שספק בידינו שמא שינה ממה שהצטווה לעשות - לכל הדעות, אף בנוגע לדינים דאורייתא יש להניח שהשליח לא שינה ממה שנאמר לו לעשות.

[משנ"ב טו, מט-ג, ושעה"צ מד-מה]

חכמינו ז"ל אמרו: "חֲזָקָה, שְׁלִיחַ עוֹשֶׂה שְׁלִיחוֹתוֹ"; דהיינו, אדם שקיבל על עצמו שליחות לעשיית מעשה כלשהו, יש להניח כי ביצע את שליחותו. וכגון, מי שביקש מחבירו להניח עבורו את המזון של 'עירוב תחומין' במקומו, וחבירו ניאות לכך (בהסכמה מפורשת, ולא בהסכמה שבשתיקה), הריהו רשאי לסמוך על העירוב אף אם לא ראה שחבירו עשה זאת. ונחלקו הפוסקים: לדעת השולחן ערוך, ניתן לסמוך על חזקה זו רק בנוגע לאיסורים דרבנן; ולדעת הרמ"א, בשליחות שבמידה ולא בוצעה ייכשל המשלח באיסור - וכגון ששלח את חבירו

* עיקר תקנת 'עירוב תחומין' היא, שהאדם הרוצה לערב, ילך בעצמו למקום שבו רוצה לקנות שביתה, וישהה שם במשך כל זמן 'בין השמשות'. וכדי להקל על המערב, תיקנו חכמינו ז"ל שיכול לקנות שביתה מחוץ למקום שבו נמצא בזמן בין השמשות, על ידי שיניח, בעצמו או על ידי שליח, מזון בכמות המספיקה לשתי סעודות בימות החול, במקום שבו רוצה לקנות שביתה. * שיעור מזון שתי סעודות ל'עירוב תחומין' הוא, כנפח של שש ביצים, ויש אומרים - כנפח של שמונה ביצים; וראוי להחמיר, וכן הורה החזון איש. ובמשקה, הכמות הנדרשת היא - שתי 'רביעיות'.

אתמול
למדנו

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה חובה על שתי חצרות לערב 'עירוב חצרות' זו עם זו?

לרצון הדיירים.

ואם נפרצה המחיצה לכל רוחבה, או שרוחב הפירצה הוא יותר מעשר אמות - אף אם רוב המחיצה קיים - אין זה פתח אלא פרצה, והמחיצה בטלה, וממילא נחשבות כחצר אחת, דהיינו שאם לא עירבו זו עם זו, אין העירוב חל. ואם הציבו 'צורת הפתח' במקום הפירצה - הריהו נחשבת כפתח.

[שו"ע שעב, ו-ז, משנ"ב מב, מד, נד, נה, נו, נח, נט, נס, וביה"ל ד"ה ואם]

שתי חצרות שיש ביניהן מחיצה בגובה עשרה טפחים - דהיינו מחיצה ממש, או שהאחת גבוהה מחברתה עשרה טפחים, או שהאחת גבוהה מחברתה חמשה טפחים ומגודרת בגובה חמשה טפחים - אינן יכולות לערב 'עירוב חצרות' זו עם זו. ואם המחיצה נפרצה - אף אם לא נפרצה לכל גובהה, אלא אך התמעטה בגובהה לפחות מעשרה טפחים - אם רוחב הפירצה הוא עשר אמות או פחות, הריהי כפתח, ויכולות לערב, בהתאם

י"ב במנחם אב | ביום זה ולמחרתו, פרצו פרעות תרפ"ט ע"י פורעים ערבים ימ"ש, ונרצחו בהם 133 יהודים הי"ד

בשנת תרמ"ב, התקיימו פרעות ופוגרומים שנקראו "סופות בנגב" ביקטרינוסלב ובכל רחבי רוסיה ובהם נפגעו יהודים רבים ביותר ממאותים קהילות הי"ד, ברצח, שוד, ביזה והרס בתיהם ובתי הכנסיות שלהם.
בשנת תרפ"ט, ביום זה ולמחרתו, פרצו פרעות תרפ"ט ע"י פורעים ערבים ימ"ש, ונרצחו בהם 133 יהודים הי"ד ורבים אחרים נפצעו. הטבח העיקרי בוצע בחברון ביום י"ח אב.

יארצייט:

תפ"ד: הפרנס רבי שמשון ב"ר יוסף וורטהיימר זצ"ל, מווינה, רבה של אוסטריה ומח"ס על הש"ס ובחכמת הנסתר.
תקפ"ד: רבי אברהם מרדכי ב"ר בנימין זאב יעקב זצ"ל, מפינטשוב.
ת"ר: רבי שמואל ב"ר נפתלי הירץ אייבשיץ זצ"ל, מווארקא-אפטא, בעל תורת שמואל.
תרכ"ב: רבי שלמה חיים ב"ר אהרן זצ"ל, מקווידינוב.
תרל"ט: רבי יהודה ב"ר מנחם הלוי מרגוזה זצ"ל, אב"ד יפו.
תרמ"ה: רבי אברהם ב"ר דוד קורקידי זצ"ל, מאיזמיר, בעל ויקח אברהם.
תשנ"ה: רבי נחמן ב"ר דוד לייכטונג זצ"ל.
תשע"ז: רבי יעקב יצחק ב"ר אשר זעמיל זלינגר זצ"ל, ר"י תורת אמת-קמניץ בנ"י. וממקימי הוועד למען קדושת קברי הקדמונים.

* דף היומי בבלי

* דף היומי בהלכה

* ווארט או סיפור לפרשת השבוע

* שידורים חוזרים מאירועי 'דרשו'

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

גודל שיקול הדעת הנצרך לפני שמדברים לשון הרע בהיתר לתועלת

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

אפשר להזהר בזה. על כן מאוד ישית עצות בנפשו קודם שמתחיל לספר, היאך להוציא את הענין מפיו שלא להגדיל את העוולה יותר ממה שהיא, ויכוון לתועלת..."
בהמשך, סעיף ט"ז, מעורר ה'חפץ חיים' על טעות נפוצה נוספת "שמשתבשין בו בני אדם תמיד". שכאשר שואלים אדם למה מדבר לשון הרע על רעהו, הוא משיב: "מפני שגם הוא דיבר עלי בפני פלוני ופלוני". וזו טעות גדולה מפני כמה טעמים: "אחד, שמי שסיפר לך זה, אסור מהתורה להאמינו, מפני קבלת רכילות... ואיך יהיה מותר לילך ולספר עליו מחמת זה?". והטעם השני: "דלו יהא שהדבר אמת שהוא דיבר עליך, גם כן אסור מחמת זה לילך ולדבר עליו לשון הרע".

לאחר שמנה ה'חפץ חיים' את שבעת התנאים להיתר לספר לשון הרע לתועלת, הוא מעורר וכותב (סעיף ט"ו, כלל י' מהלכות לשון הרע): "ועתה ראה אחי, איך צריך שיקול גדול לזה, באיזה אופן לספר הענין. כי בעת הסיפור הוא עומד בסכנה גדולה של איסור סיפור לשון הרע, אם לא ישמור עצמו בכל הפרטים, וביותר בפרט השני והרביעי". הפרט השני הוא, שעליו לוודא שאכן מדובר בעוולה על פי דין תורה; והפרט הרביעי הוא, שלא יגדיל את העוולה יותר מכפי שהיא.
וממשיך ה'חפץ חיים' וכותב: "ופשוט דעל זה נוכל לומר 'מוות וחיים ביד לשון', ואם לא יראה לחשוב בעצמו קודם שהוא מתחיל לדבר בענין זה, באיזה אופן להוציא הדבר הזה מפיו - בוודאי יכשל חס ושלום. כי בעת מעשה נתגבר כוח הכעס על האדם ואי

הרה"ק רבי ישראל מרוז'ין רמז על הפסוק "קדושים תהיו כי קדוש אני", (ויקרא יט, ב) שירגיל עצמו לומר "קדוש אני" ואם יבוא היצר לפתותו לאיזה דבר עבירה, יאמר לו: "איזה פנים יהיה שקדוש חוטא", ולא ידך גיסא אם היצר הטוב יזרזהו לדבר מצוה יאמר: "בודאי ראוי ונכון שאעשה כן, כי קדוש אני, ולי נאה ויאה לעשות דברים טובים".
(נר ישראל - קדושים)

נשתדל להתהלך תמיד בהרגשה שאנו קדושים ונאה לנו לעשות רק מעשים טובים